

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

25 september 2020, 13.30 - 16.30 uur

Plaats bespreking

Noordvoort/Nederzandt

Datum

19 oktober 2020

Contactpersoon

Secretariaat BAG

bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking

Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Aanwezig

11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 en 18

Aanwezig namens Waternet

19, 20, 21, 22 en 23

Notulist

24

Afwezig met bericht

25, 26, 27, 28, 29, 30 en 31

Afwezig zonder bericht

32

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering om 14.00 uur en heet de aanwezigen welkom. Vanwege de aanhoudende regen vindt de introductie voorafgaand aan het veldbezoek aan Noordvoort plaats in St(r)andplaats Nederzandt.

2. Veldbezoek Noordvoort

Het project Noordvoort is in 1990 gestart vanuit een beleidswijziging van de rijksoverheid met betrekking tot de kustverdediging. De wijziging hield in dat naast het verankeren van de zeedijk, de kustlijn dynamisch in stand wordt gehouden door toevoeging van zand aan het kustfundament. Op jaarbasis wordt, verspreid langs de kust, 12 miljoen m³ zand vanuit de Noordzee naar de kust gebracht. De hoogheemraadschappen, die verantwoordelijk zijn voor de kustverdediging, kregen hiermee ruimte voor een andere wijze van het beheer van de zeekering. Tegelijkertijd bood dit de natuurbeheerders de mogelijkheid de natuurwaarde toe te laten nemen door een verbinding tussen strand, zeereep en duinen. Dit moest meer een eenheid worden, in plaats van de zeereep als barrière tussen strand en duinen. Rond 2000 heeft Waternet een nieuwe beheervisie opgesteld, waarin een strandreservaat in het rustige deel tussen Zandvoort en Noordwijk als een van de projecten is opgenomen.

Waternet beheert de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD). Gemeente Amsterdam is eigenaar van de AWD van de zeeleep tot aan de hoogwaterlijn grenzend aan het Noord-Hollandse deel van de AWD. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de zeezijde, de gemeenten Noordwijk en Zandvoort voor het strand, het hoogheemraadschap van Rijnland voor de zeeleep en Staatsbosbeheer voor het natuurterrein in het Zuid-Hollandse deel. Gedurende een aantal jaren speelden binnen deze partijen andere belangrijke zaken, waardoor pas in 2008 een intentieverklaring is getekend om gezamenlijk aan de slag te gaan met het verkennen van de mogelijkheden van de kust. In de eerste fase werd ervaring opgedaan met het herstellen van de dynamiek aan de zeeleep. Op kleine schaal is in het gebied van Waternet proefsgewijs de helmgraslaag van een dijktaalud verwijderd en is op andere plaatsen de gehele vegetatie verwijderd. Het vrijgekomen zand is gebruikt voor de creatie van het uitkijkpunt dat later wordt bezocht, tijdens het veldbezoek. De proef is vijf jaar gemonitord op het tot stand komen van de verspreiding van het stuifzand. Dynamiek blijkt belangrijk voor meer variatie in het kustgebied, vooral insecten en paddenstoelen profiteren hiervan.

Een welkom effect is dat het zand zich naar binnen verplaatst. In tegenstelling tot de verwachting van de waterschappen dat als gevolg van de proef de zeeleep zou verzwakken, is de naar binnen verplaatsing van het zand positief voor versterking van het kustfundament. De proef was geslaagd, waardoor het project door kon naar de tweede fase. De eerste fase van het project is bewust kleinschalig gehouden. Het proces kost veel tijd. Vanwege de samenwerking met veel partijen is het onmogelijk een dergelijk proces van begin tot eind te plannen. Het fietspad en de gasleiding die door het gebied lopen, hebben de aandacht en zijn vanaf de aanvang van het proces in de risico-inschatting opgenomen. Het fietspad zal op de langere termijn (tien à vijftien jaar) moeten worden verhoogd of verlegd. Waternet hoopt hiervoor te zijner tijd gebruik te kunnen maken van ervaringen in andere gebieden.

Het project Zandmotor, een kunstmatig schiereiland voor de kust tussen Hoek van Holland en Scheveningen, is een experiment van Rijkswaterstaat en het eerste grootschalige kustproject in Nederland. De gedachte hierachter is de kustversterking eenmalig grootschalig aan te pakken voor een bescherming van ongeveer twintig jaar. Project Zandmotor wordt door onderzoekers gemonitord op de snelheid van de processen en de natuurwaarden als recreatiegebied, natuurontwikkelingslocatie en kustveiligheid. De kennis die voortkomt uit dergelijke projecten leidt tot een exportproduct voor Nederlandse bedrijven.

In de tweede fase van project Noordvoort werd een strandreservaat gedefinieerd en opgenomen in het beleidsplan van 2000. De officiële opening van het strandreservaat vond plaats op 8 mei 2019. In 2006 werd het strandreservaat onderdeel van het natuurbeleidsplan van de gemeente Noordwijk. Dit vormde de basis voor de realisatie van het strandreservaat. Het bestuur van de Vereniging voor Natuur en Vogelbescherming Noordwijk is gestart met het opwekken van interesse door de verspreiding van notities bij gemeenteraden en omringende natuurverenigingen. Omdat de gemeenteraden meer zijn gericht op recreatie en toerisme dan op natuur, kostte het veel tijd hen te overtuigen. De prijs uit het Eneco Luchterduinen Fonds, die de projectgroep won met het plan voor een natuureservaat, is besteed aan een landschapsarchitect. Uiteindelijk heeft de gemeente Noordwijk het voortouw genomen om het project te realiseren en te subsidiëren. Vervolgens kostte de vergunningaanvraag veel tijd. Er bleek een passende beoordeling nodig voor het realiseren van het project van afgrenzen van het gebied met palen en het aanleggen van een wandelpad over de zeeleep. En ook de beoordeling van de ruimtelijke kwaliteit was een issue.

Toen de vergunning uiteindelijk werd verleend heeft de projectgroep het plan van de architect kunnen realiseren. Ook heeft de projectgroep zowel de informatievoorziening als een educatieproject opgezet. Er is een website gebouwd met educatieve elementen; deze is in ontwikkeling. Het reservaat is begrensd door grote palen die diep in het zand zijn geplaatst. Doordat de kust dynamisch is, zijn twee palen inmiddels omgevallen. Ook zijn de informatiebordjes verwijderd en meegenomen. Er zijn nieuwe bordjes gemonteerd, met gebruikmaking van een nieuw bevestigingssysteem. Op het verbod op loslopende honden, verblijfsrecreatie, galopperende paarden en auto's et cetera, is handhaving noodzakelijk. De algemene plaatselijke verordeningen van de gemeenten Zandvoort en Noordwijk zijn nog niet op elkaar afgestemd, wat wel wenselijk is. De projectgroep is tot de slotsom gekomen dat de informatievoorziening – de folder, de website, de bordjes op het strand – niet voldoende werkt als sturingsmiddel.

Het beheer van de recreatieve elementen op de zeereep gaat over naar Waternet. Het stille strand tussen Noordwijk en Zandvoort wordt steeds drukker. Hopelijk slagen partijen er in om in de verdere planning van het gebied de rust te laten wederkeren door maatregelen voor de wandelaars die leiden tot respect voor de rust op het strand. De bedoeling is dat de handhavers van Staatsbosbeheer, Noordwijk, Zandvoort en Waternet gezamenlijk tot een handhavingsbeleid komen.

Het gebied voor Noordvoort is geen aanvoergebied van de suppleties die plaatsvinden bij Noordwijk. Bij Noordvoort is sprake van afslag en een korter wordend strand. Dit werkt de rust op het strand en het strandreservaat tegen. Het pad over de zeereep is een positief uitstralingspunt voor Noordvoort. Dit pad is zowel vanaf het fietspad als vanaf het strand toegankelijk. Dit geeft bezoekers de beleving en ervaring van de beweging van het zand.

In de derde fase van het project wordt binnenkort in de resterende kilometer van de zeereep – tussen strandpaal 69 en 70 – de dynamiek teruggebracht. Dit gebied is niet voor het publiek toegankelijk. In dit gebied worden zeven stuifkuilen in de vorm van kerven gecreëerd, die groter en dieper zijn dan in de eerste en de tweede fase. De stuifkuilen worden verbonden met het strand. Het doel is een minder intensief nabeheer dan in de eerste twee fasen. De start van de werkzaamheden vindt in verband met de wind in de herfst en winter plaats. Watererosie speelt een rol bij de start van spontane erosiekuilen in de duinen. De zuidwesthellingen drogen uit, waardoor organisch materiaal naar beneden spoelt en er een gat ontstaat waar de wind vat op krijgt. Dit effect komt met de huidige weersomstandigheden vaker voor.

Het zuidelijke deel van het gebied stuift minder dan het noordelijke deel. Doordat Staatsbosbeheer delen van de Luchterduinen kaal heeft gemaakt, kan het gebied rondom Noordvoort worden uitgebreid met natuurlijke duinen. Omdat het om grotere stukken duin gaat, ontstaan hier mogelijk spontane verstuiwingen.

De eerste vijf jaar heeft Waternet het proces intensief gemonitord. Momenteel vindt reguliere monitoring plaats via het Algemeen Hoogtemodel Nederland (AHN).

De groep vertrekt vervolgens per fiets naar het strandreservaat en wandelt naar het uitzichtpunt. Dicht daarbij ligt een stuifkuil uit 2013. Dit was destijds een experiment. De contouren van de kuil zijn ongeveer gelijk gebleven. Het zand uit de kuil stuift de duinen in. Het helmgras komt langs de randen van de kuil langzaam terug. Naar verwachting is de stuifkuil tien tot vijftien jaar actief en is deze daarna stabiel. Een stuifkuil met een verbinding naar het strand is langer actief, mogelijk tot dertig jaar.

De kosten voor het maken van 7 stuifkuilen in Fase 3 bedragen ongeveer € 20.000 à € 25.000. De wind moet uiteindelijk het meeste werk doen. De onderzoekskosten zijn circa twee keer zo hoog. Onderzoek vond o.a. plaats aan de hand van luchtfoto's en met een grondradar om bunkers en andere oorlogsrestanten te traceren. De kosten voor de uitvoering worden zo laag mogelijk gehouden door zo min mogelijk zand te verplaatsen. Dit wordt bekostigd vanuit het stikstofbudget (voormalig PAS) van de provincie Noord Holland.

3. Verdere invulling samenwerking BAG - Waternet

Er is behoefte aan een schema waarin alle activiteiten met betrekking tot de AWD zijn opgenomen als basis voor een reguliere update. Het gevoel leeft dat de BAG-leden minder zijn aangesloten dan voorheen. Dit is grotendeels te wijten aan de coronacrisis. Het BAG-secretariaat stelt een activiteitenoverzicht op en informeert de BAG-leden ruim voor iedere volgende vergadering over de actuele stand van zaken van alle projecten. **Actie: BAG-secretariaat**

Er is nog geen volgende vergadering gepland. Hiervoor wordt een ruimte gezocht waarin coronaproof kan worden vergaderd. **Actie: BAG-secretariaat**

Er is behoefte aan het bespreken van enkele grotere thema's. Genoemd worden: de bosvisie, de ruitpaden en de toevoersloot. Op basis van het activiteitenoverzicht kunnen de BAG-leden aan het secretariaat kenbaar maken op welke thema's zij een toelichting wensen. Op basis van de input van de BAG-leden stelt het secretariaat de agenda op. **Actie: BAG-secretariaat**

4. Rondvraag

App Obsidentify

Over de wijze waarop de app Obsidentify voor de enclosure Panneland wordt ingezet, vindt overleg plaats met medewerkers van Naturalis. Bij het toegangshek naar de enclosure wordt binnenkort een bord geplaatst met een verwijzing naar de app.

Damhertenbeheer

Het faunabeheerplan van de faunabeheereenheid (FBE) Noord-Holland wordt besproken in G.S. op 6 oktober 2020. Als GS Noord-Holland akkoord gaat, gaat ook Zuid-Holland akkoord, waarna de ontheffing kan worden verleend. Gedeputeerde Staten Noord-Holland voert overleg over een coalitieakkoord over faunabeheer in het algemeen. Dat er in de AWD moet worden beheerd staat niet ter discussie. Waternet heeft de gedeputeerde de risico's van het niet-beheren van het damhertenbestand duidelijk gemaakt. Als de ontheffing wordt verleend, geldt deze voor vijf jaar. Dat is voldoende om de streefstand te behalen.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.